

LOI Hogeschool

Bachelor Logistiek en economie

Associate degree Logistiek en economie

Beperkte opleidingsbeoordeling

Samenvatting

In januari 2019 is de bestaande vierjarige hbo-bacheloropleiding (240 EC) en de tweejarige associate degree (120 EC) Logistiek en Economie van de LOI bezocht door een visitatiepanel van NQA. Het panel is positief over de flexibiliteit van de opleidingen en de sterke integratie met de praktijk van de student. Studenten kunnen starten wanneer zij dat zelf willen. Hiermee dragen de opleidingen bij aan het leven lang ontwikkelen-principe dat goed aansluit op studiewensen en -behoeften van werkenden. Daarnaast is de opleidingen in transitie naar leeruitkomsten. Ook over deze ontwikkeling is panel het positief. Het panel beoordeelt de opleidingen als **voldoende**.

Standaard 1: Beoogde leerresultaten

De opleidingen ontvangen voor standaard 1 het oordeel: **voldoende**.

De bacheloropleiding Logistiek en Economie leidt op voor logistiek professionals voor midden- en hogere managementfuncties. De afgestudeerde Associate degree werkt in een operationele of middenkader positie. De focus van de opleidingen ligt op supply chain management, inkoop en distributie. De opleidingen bedienen een specifieke doelgroep. De meeste studenten zijn actief in het logistieke vakgebied en hebben behoefte aan verdiepende kennis. Het panel heeft zowel het huidige beroeps- en opleidingsprofiel uit 2013 beoordeeld als het nieuwe beroeps- en opleidingsprofiel uit 2018 voor de bachelor, alsmede het concept beroeps- en opleidingsprofiel voor de Associate degree-opleiding. De opleidingen zijn volgend aan het landelijk profiel en halen input op bij de beroepspraktijk.

LOI Hogeschool zit dicht op de doelgroep. Dit maakt een nauwe samenwerking met het werkveld mogelijk. Het werkveld draagt in de nieuwe opleidingsprofielen substantieel bij aan de afstemming van de opleidingen op zowel inhoud als niveau. Daar hoort ook de ontwikkeling van de nieuwe beroeps- en opleidingsprofielen bij, waarin de beoogde leerresultaten zijn vastgelegd. Het bachelor-profiel wordt gedefinieerd en gekaderd door de internationale Dublin descriptoren. Voor de Associate degree is het Dublin descriptoren short cycle¹ toegepast. Het panel stelt vast dat de leeruitkomsten inhoudelijk relevant zijn voor het opleidingsdomein en afdoende aansluiten op het Bachelor- en Associate degree-niveau.

Standaard 2: Onderwijsleeromgeving

De opleidingen ontvangen voor standaard 2 het oordeel: **voldoende**.

LOI Hogeschool biedt de volwassen student een leeromgeving waarin tijd- en plaatsafhankelijk kan worden gestudeerd. De student bepaalt zelf het studietempo. Het eerste jaar van de bachelor is identiek aan het eerste jaar van de Associate degree. De studie start met basismodules gericht op kennisverwerving en onderzoeksvaardigheden. In de hoofdfase, respectievelijk het tweede jaar van de Associate degree wordt de kennis uitgebreid en toegepast. De opleiding kiest voor een brede basis en heeft aandacht voor het beheersen van de supply chain. Binnen de verschillende modules komen theorie en praktijk aan bod middels oefenopgaven en inzendopdrachten. Het panel constateert dat de inhoud adequaat is, maar dat de aangeboden

---

¹ Dublin Descriptoren voor de Short Cycle Higher Education (SCHE): kwaliteitskader voor Ad.

literatuur aan vernieuwing toe is. Ook mogen actuele trends in het vakgebied steviger geïntegreerd worden in het huidige aanbod. De opleiding is hiermee bezig. Het panel is erg positief over de solide en flexibele programma's. De ruime keuzevrijheid en de persoonlijke leerroute vergroten de studeerbaarheid. De opleidingen beschikken over een voor elke student gepersonaliseerde digitale leeromgeving. Deze is degelijk en betrouwbaar maar kan innovatiever worden opgezet. Naar de toekomst toe raadt het panel aan te zorgen voor een aangename feedbackloop en de mogelijkheid om te chatten of videogesprekken te voeren. Het panel is positief over de lancering van de nieuwe digitale leeromgeving, waarvan de implementatie eind 2019 gepland staat.

Standaard 3: Toetsing

De opleidingen ontvangen voor standaard 3 het oordeel: **voldoende**.

De opleidingen kennen een adequaat systeem van toetsing. Procesmatig zit het beleid gedegen in elkaar. De opleidingen kennen verschillende toetsvormen. Deze worden geconstrueerd aan de hand van de taxonomie van Bloom en Miller. De toetsing, diplomering en de borging van het eindniveau van de opleidingen vallen onder verantwoordelijkheid van de domein-examencommissie. De eindverantwoordelijkheid voor de kwaliteit en het proces van examinering ligt bij de centrale examencommissie (CELOI) van de instelling. Per module worden de toetsen merendeels flexibel en in ieder geval minimaal tweemaal per jaar aangeboden. Het panel constateert dat de toetsvormen afdoende aansluiten op de aan te tonen competenties. Het ontwikkelen van tentamens eist echter een hoge arbeidsintensiviteit. De opleiding heeft de wens uitgesproken om in de toekomst met itembanken te gaan werken.

Standaard 4: Gerealiseerde eindkwalificaties

De bacheloropleiding ontvangt voor standaard 4 het oordeel: **voldoende**

De Associate degree-opleiding ontvangt voor standaard 4 geen oordeel.

De afstudeerfase bestaat in beide opleidingen uit de onderdelen stage, portfolio en een afstudeeropdracht. In de afstudeeropdracht koppelt de student de opgedane theoretische kennis aan praktijkervaring. De bachelorstudent schrijft een praktijkgerichte scriptie gericht op onderzoek en een onderzoeksverslag. De Ad-student ontwikkelt een praktijkgericht beroepsproduct, waarbij de opdracht beperkt is in omvang. Het panel is erg positief over de praktijkgerichte aanpak. Het afstudeeronderzoek en het beroepsproduct zijn direct in de praktijk te implementeren.

Het panel heeft zes eindwerken voor de bacheloropleiding bestudeerd en een voor de Ad-opleiding. Dit waren alle eindwerken die ter beschikking waren op het moment van visiteren. Het panel heeft van alle eindwerken de voldoende beoordeling kunnen onderschrijven. Het panel heeft zich daarmee een beeld kunnen vormen van het eindniveau van bachelorstudenten. Het aantal eindwerken van Ad-afgestudeerden vindt het panel te beperkt om een definitieve uitspraak over het behaalde eindniveau te kunnen doen. Het panel heeft daarom daarnaast een aantal opdrachten van Ad-studenten bij andere modules bekeken. Het panel is tevreden over het niveau waarmee Ad-studenten de praktijkintegratieopdrachten uitvoeren. Het panel heeft er dan ook vertrouwen in dat de opleiding in staat is om Ad-studenten op het passende niveau te laten afstuderen.

Inhoudsopgave

Samenvatting	3
Inleiding	7
Basisgegevens van de opleiding	8
Standaard 1 Beoogde leerresultaten	10
Standaard 2 Onderwijsleeromgeving	13
Standaard 3 Toetsing	18
Standaard 4 Gerealiseerde leerresultaten	21
Eindoordeel over de opleiding	23
Aanbevelingen	24
Bijlagen	25
Bijlage 1 Bezoekprogramma	26
Bijlage 2 Bestudeerde documenten	27

Inleiding

Dit visitatierapport bevat de beoordelingen van de bestaande hbo-bacheloropleiding en de Ad-opleiding Logistiek en Economie van LOI Hogeschool. Het visitatiepanel van NQA dat de beoordeling heeft uitgevoerd is samengesteld door NQA, in opdracht van Stichting LOI Hoger Onderwijs en in overleg met de opleiding. Voorafgaand aan de visitatie heeft de NVAO het panel goedgekeurd.

Het rapport beschrijft de bevindingen, overwegingen en conclusies van het panel. Ook bevat het enkele aanbevelingen voor de opleiding. Het rapport is opgesteld conform het *Beoordelingskader accreditatiestelsel hoger onderwijs* van de NVAO (september 2017) en het *NQA-protocol 2018 voor de beperkte opleidingsbeoordeling*.

De visitatie heeft plaatsgevonden op 30 januari 2019

Het visitatiepanel bestond uit:

Mevrouw M.R. Damen (voorzitter, domeindeskundige)

De heer ir. H.M. Visser (domeindeskundige)

De heer drs. C.J.J. van Veldhuizen (domeindeskundige)

De heer M.R.A. Schroot (studentlid)

Mevrouw C.M.F. Bomhof MOC en mevrouw G.I. Reynaert MA beiden auditor van NQA, traden op als auditors van het panel.

Bij de aanvraag heeft de instelling een Zelfevaluatie-rapport (ZER) aangeboden. Deze voldeed naar vorm en inhoud aan de eisen van het desbetreffende NVAO-beoordelingskader en aan de eisen van het *NQA-protocol 2018*. Het visitatiepanel heeft de ZER bestudeerd en een bezoek aan de opleiding gebracht; zie bijlage 1 en 2. Met alle (mondeling en schriftelijk) verstrekte informatie heeft het panel tot een weloverwogen oordeel kunnen komen.

Het visitatiepanel verklaart dat de beoordeling van de opleiding in onafhankelijkheid heeft plaatsgevonden.

Utrecht, 17 april 2019

Panelvoorzitter

Lead-auditor

M.R. Damen

C.M.F. Bomhof MOC

Basisgegevens van de opleiding

Administratieve gegevens

<i>Administratieve gegevens opleiding(en)</i>	
Naam opleiding zoals in CROHO	Logistiek en Economie wordt Logistics Management
Oriëntatie en niveau opleiding	Hbo bachelor en Associate degree
Voor opleidingen in het hoger beroepsonderwijs de te hanteren toevoeging aan de graad. Zie de ministeriële regeling en de daarin vervatte referentielijst en de uitwerking daarvan door de NVAO (Strt. 2013, 35337). Afwijkingen moeten worden gevalideerd door het visitatiepanel	Bachelor of Arts (BA), Bachelor of Science (BSc), per 1 april. Associate degree of Business Administration (Ad)
Aantal studiepunten	240 EC (Ba) 120 EC (Ad)
Afstudeerrichtingen	n.v.t.
Locatie(s)	Afstandsonderwijs vanuit Leiderdorp
Variant(en) voltijd, deeltijd, duaal, 3-jarig traject voor vwo bij een hbo-bacheloropleiding	Deeltijd
Joint programme (indien van toepassing), met opgave van de betrokken partnerinstellingen en het type graadverlening (joint/double/multiple degree)	n.v.t.
Onderwijstaal	Nederlands

<i>Administratieve gegevens instelling</i>	
Naam instelling	Stichting LOI Hoger Onderwijs
Status instelling (bekostigd of rechtspersoon voor hoger onderwijs)	Rechtspersoon voor hoger onderwijs
Resultaat instellingstoets kwaliteitszorg	Positief (2014)

Schets van de opleiding

LOI is in 1923 opgericht als onderwijsorganisatie met een brede doelgroep, die mensen in staat stelt op eigen tempo in hun eigen omgeving schriftelijk onderwijs te volgen. In 1996 is LOI Hogeschool opgericht om studenten flexibel hoger onderwijs te bieden op een toegankelijke manier. Het onderwijs van LOI Hogeschool kenmerkt zich door afstandsonderwijs. Het aanbod bestaat uit klassikaal onderwijs en afstandsonderwijs, waarbij het overgrote deel het onderwijs loopt via de digitale leeromgeving LOI Campus.

De bacheloropleiding Logistiek en Economie is in 2007 gestart naar aanleiding van de grote vraag in de markt naar gekwalificeerde logistiek personeel. In 2012 is de associate degree erbij gekomen, die vanaf 1 januari 2018 als een zelfstandige opleiding opereert. Beide hbo-opleidingen leggen binnen het logistiek-economisch domein de focus op Supply Chain management, processen, integratie, van netwerken en verbeteren van stromen. De opleidingen zijn flexibel opgezet voor een specifieke doelgroep, die de studie combineert met een werk en/of gezin.

De afgelopen 10 jaar heeft de logistiek grote veranderingen doorgemaakt door toepassing van internet en informatietechnologie. Logistieke professionals zorgen voor het implementeren van nieuwe mogelijkheden op het vlak van robotisering en automatisering in organisaties en dragen daarmee zorg voor het verbinden van technische innovaties aan zowel economische als menselijk waarden.

De huidige opleidingen zijn opgezet volgens het beroepsprofiel dat in 2013 is geformuleerd. De opleidingen bieden een theoretische basis en starten met algemene leerstof op het gebied van logistiek en bedrijfsvoering en wordt verder in het traject complexer en specialistischer.

In 2018 is gestart met de actualisering van het opleidingsprofiel, om aan te kunnen sluiten bij de actuele ontwikkelingen in het logistieke werkveld. Tegelijkertijd vindt er een transitie plaats van eindtermen en leerdoelen naar leeruitkomsten. De leeruitkomsten zijn per module terug te vinden in de leer- en toetsplannen van alle modules van de nieuwe opleidingen. Daarmee ontstaat de mogelijkheid voor studenten om leerwegaafhankelijk, in een volgorde die hen past een bachelor- of Ad-opleiding te volgen. Het nieuwe curriculum zal in het voorjaar van 2019 geoperationaliseerd zijn.

Sinds 2014 kent de instroom voor de bachelor een dalende lijn. Vanaf 2017 is de instroom stabiel met 18 aanmeldingen op 1 oktober 2018. Bij de Ad zijn er vanaf 2013 instromers. Na een relatief grote instroom is het momenteel stabiel. De beperkte instroom is volgens de opleiding mede het gevolg van de beperkte marketing die voor Logistiek en Economie wordt gevoerd. Dit hangt samen met de actieve marketing voor opleidingen in onder andere de zorg en in educatie, waar momenteel vanuit de arbeidsmarkt een tekort zit.

De studenten aan de LOI Hogeschool volgen geen vast studieschema, waardoor slechts bij benadering bepaald kan worden op welk moment een student stopt met een studie. Studenten verbinden dit aan de studiebehoefte. Niet iedereen komt om een diploma te halen. Velen studeren ter verdieping van het vakgebied en kiezen voor een of enkele thema's en besluiten daarna te stoppen. Het programmamanagement gaat samen met accountmanagers actief de markt op, waaronder de detacheringmarkt. Het management heeft de ambitie om de aanmeldingen voor zowel de Bachelor als de Associate degree te verdubbelen.

LOI Hogeschool heeft het panel toestemming gevraagd over te gaan tot een naamswijziging. De Vereniging Hogescholen heeft het besluit genomen per 1 oktober 2017 toestemming te geven tot het omdopen van croho 34436 Logistiek en Economie naar Logistics Management. Gezien het voldoende beoordelen van de opleiding Logistiek en Economie is het panel van mening dat de opleidingen onder de naam Logistics Management voortgezet kunnen worden.

Standaard 1 Beoogde leerresultaten

De beoogde leerresultaten passen bij het niveau en de oriëntatie van de opleiding en zijn afgestemd op de verwachtingen van het beroepenveld en het vakgebied en op internationale eisen.

Conclusie

De opleiding ontvangt voor deze standaard het oordeel voor zowel de bachelor- als de Ad-opleiding **voldoende**.

Het panel stelt vast dat de beoogde leerresultaten inhoudelijk relevant zijn voor het opleidingsdomein en afdoende aansluiten op het Bachelor- en Associate degree-niveau. Daarbij heeft het panel zowel het huidige opleidingsprofiel uit 2013 beoordeeld als het nieuwe opleidingsprofiel uit 2018. De opleidingen hebben een eigen profiel en zijn volgend aan het landelijk profiel en halen input op bij de beroepspraktijk.

Het panel raadt aan om de samenwerking met de beroepenveldcommissie verder te intensiveren. De beroepenveldcommissie is zeer bereidwillig en kan meer betrokken worden in verdere ontwikkeling van het curriculum en bij de actualisering van het opleidingsprofiel en de vertaling ervan in leeruitkomsten. Bovendien kan de beroepenveldcommissie een marketingtechnische bijdrage leveren aan de instroom door de opleidingen actief in hun netwerk onder de aandacht te brengen.

Onderbouwing

De opleiding Logistiek en Economie leidt op voor logistiek professionals. Centraal staat de functie van (assistent) logistiek manager met de supply chain als perspectief in midden- en hogere managementfuncties. De afgestudeerde Associate degree werkt in een operationele of middenkader positie. De focus van de opleiding ligt op supply chain management, inkoop en distributie. De opleiding bedient een specifieke doelgroep. De meeste studenten zijn actief in het logistieke vakgebied en hebben behoefte aan verdiepende kennis. De student is zelfsturend ten aanzien van de leerroute, de invulling van het portfolio, de keuze van het afstudeeronderzoek (Ba) of afsluitende integrale praktijkopdracht (Ad), de begeleidingsbehoefte en studietempo.

Het panel stelt vast dat de huidige bacheloropleiding is gebaseerd op het beroeps- en opleidingsprofiel hbo Logistiek en Economie van de LOI. Dit beroepsprofiel is oorspronkelijk in 2012 opgesteld, gebaseerd op onder andere het landelijke beroepsprofiel en de domeincompetenties Business Administration. Het Landelijk Platform Logistiek heeft in 2013 een landelijk beroeps- en opleidingsprofiel ontwikkeld. Op basis daarvan heeft de LOI het eigen beroeps- en opleidingsprofiel vormgegeven.

Vernieuwing beroeps- en opleidingsprofielen

Naar aanleiding van ontwikkelingen in het werkveld zijn de beroeps- en opleidingsprofielen (BOP) voor de opleiding bachelor Logistiek en Economie en Associate degree Logistiek en Economie vernieuwd. Het nieuwe BOP volgt de landelijk vastgestelde competenties uit het landelijk opleidingsprofiel (Landelijk Platform Logistiek, 2013) en het profiel 'De wendbare heo-professional' uit 2017. In de BOP zijn de beoogde leerresultaten vastgelegd. Het bachelor-profiel wordt gedefinieerd en gekaderd door de internationale Dublin descriptoren. Een afgestudeerde student realiseert bij het afstuderen het zesde niveau van het gehanteerde Nederlandse Kwalificatieraamwerk (NLQF). Voor de Associate degree is dat niveau 5 van het NLQF. Het

nieuwe BOP is opgesteld in overleg met vertegenwoordigers van het werkveld. Het panel is positief over de nieuwe Ad- en Ba-opleiding en is overtuigd dat de nieuwe profielen aansluiten op de vraag naar breed inzetbare logistieke professionals.

Beroepscompetenties

Binnen de huidige opleidingen worden tien competentiegebieden afgedekt. De tien competentiegebieden zijn:

- Logistieke visie en strategie;
- Managen en ontwikkelen van beleid, beleidsanalyse, planning & control;
- Leidinggeven, samenwerken en HR-management;
- Inrichten en sturen van bedrijfsprocessen;
- Samenhang en wisselwerking met omgeving versterken;
- Verandermanagement;
- Sociaal communicatieve bekwaamheid;
- Zelfsturing en professionaliteit;
- Toepassing van ICT;
- Duurzaam handelen.

Deze competenties zijn in het nieuwe curriculum gelijk gebleven. De opleiding heeft de competenties geconcretiseerd door deze te vertalen in leerdoelen per module. Het panel heeft vastgesteld dat de Dublin Descriptoren te identificeren zijn binnen de opleidingsspecifieke competenties. In de nieuwe situatie spreekt de opleiding niet meer van leerdoelen maar leeruitkomsten.

Leeruitkomsten

De Bacheloropleiding geeft aan in transitie te zijn van eindtermen en leerdoelen naar leeruitkomsten. Dit geeft de opleiding ruimte voor verdere afstemming op de behoefte van de doelgroep. In de leeruitkomsten wordt beschreven wat een student geacht wordt te kennen, te begrijpen en te kunnen toepassen volgens het werkveld. Als voorbeeld, de logistiek professional kan de basis van verschillende onderwerpen op het logistieke vakgebied beschrijven en oriënteert zich op het beroep van de logistiek professional. De student communiceert effectief met doelgroepen, zowel extern als intern, aan de hand van communicatiemodellen die in een logistieke omgeving effectief zijn. De logistiek professional kan beroepsethische vraagstukken herkennen, mogelijke oplossingen van dilemma's adviseren en treedt professioneel op. De logistiek professional is op de hoogte van de bedrijfseconomische context. De logistiek professional voert een logistieke verkenning uit binnen een organisatie.

De leeruitkomsten worden conform de Tuning-formule opgesteld en geformuleerd als een uitspraak met een meetbaar resultaat. Het panel is zeer positief over deze transitie. De leeruitkomsten dragen bij aan de flexibiliteit en studeerbaarheid van de opleiding. Volgens het panel mogen de nieuwe leeruitkomsten voor de eindfase nog wel concreter, navolgbaar en toetsbaar geformuleerd worden.

Samenwerking met het werkveld

LOI Hogeschool richt zich op werkenden. Hierdoor staat de school dichtbij het doelpubliek en is een nauwe samenwerking met het werkveld mogelijk. De totstandkoming van het BOP is het resultaat van een samenwerking tussen het ontwikkelteam, de beroepenveldcommissie en het werkveld. Zij hebben richting en verfijning gegeven aan het herontwerp van zowel het BOP als de curricula. Het panel is hier zeer positief over. De beroepenveldcommissie is recentelijk

vernieuwd. Voorheen was het een economie-brede commissie met vooral financiële experts. De nieuwe commissie bestaat uit domeinspecialisten uit de logistiek en draagt substantieel bij aan de afstemming van de opleiding op zowel inhoud als niveau. Daarnaast draagt de beroepenveldcommissie zorg voor het delen van kennis en hun internationale netwerk. Het panel is zeer enthousiast over de welwillendheid van de nieuwe beroepenveldcommissie en ziet kansen voor verdere intensivering.

Standaard 2 Onderwijsleeromgeving

Het programma, de onderwijsleeromgeving en de kwaliteit van het docententeam maken het voor de instromende studenten mogelijk de beoogde leerresultaten te realiseren.

Conclusie

Dit hoofdstuk beschrijft de bevindingen, overwegingen en conclusies van het panel op het gebied van de onderwijsleeromgeving. De opleiding ontvangt voor deze standaard het oordeel **voldoende**. Het oordeel betreft het curriculum zoals dat op het moment van visiteren werd uitgevoerd. Het panel heeft daarnaast kennisgenomen van het curriculum wat de opleiding in het voorjaar van 2019 gaat invoeren.

Het panel stelt vast dat de opleiding erin geslaagd is om een samenhangende leeromgeving te ontwikkelen die studenten in staat stelt om zich de beoogde leerresultaten zowel op bachelorniveau als op Ad-niveau eigen te maken. Het curriculum van de opleiding hangt samen met de ontwikkeling van de beroepscompetenties. In het programma zijn meerdere leerlijnen terug te vinden en wordt de samenhang in het curriculum geborgd. Het panel constateert dat de inhoud van de opleiding adequaat is, maar dat de aangeboden literatuur aan vernieuwing toe is. Ook mogen actuele trends in het vakgebied steviger geïntegreerd worden in het huidige aanbod en mag de opleiding gelet op de ontwikkelingen in het werkveld het curriculum sneller updaten. Inmiddels is de opleiding begonnen met het ontwerp van een nieuw onderwijsprogramma waarin ze aan deze bezwaren tegemoetkomt. In 2013 heeft de opleiding een onderzoeksleerlijn toegevoegd aan het curriculum. Het panel vindt deze onderzoekslijn adequaat vormgegeven. Onderzoek is in het nieuwe curriculum zwaarder ingezet, maar dient vooral ter ondersteuning van de praktijk. De opleiding schenkt op een passende manier aandacht aan internationalisering. Het materiaal wordt door deskundigen samengesteld waarbij altijd afstemming is tussen de deskundige, de ontwikkelaar en de programmaleider. Het materiaal wordt adequaat ontsloten via de digitale leeromgeving LOI Campus. Deze omgeving wordt in het voorjaar van 2019 vernieuwd aangeboden.

Onderbouwing

De Ad-opleiding omvat 120 EC. De bacheloropleiding bedraagt in totaal 240 EC. Het eerste jaar van de Ad (60 EC) is gelijk aan het eerste jaar van de bachelor. Het tweede jaar is opgebouwd uit modules, waarbij de thema's en de afsluitende praktijkintegratieopdracht aansluiten op de eindkwalificaties en het beroepsprofiel van de Ad. Het eerste thema Inleiding Logistiek en Bedrijfskunde (60 EC) is verdeeld over zeven modules. De nadruk ligt op het opdoen van cognitieve kennis van de basisvakken. Daarna verdiepen bachelorstudenten hun kennis in zes andere thema's (20-24 EC) uit de logistieke beroepspraktijk en volgen per thema twee of drie modules. De Ad-studenten volgen dan twee thema's. De thema's zijn: Inrichten en sturen van werkprocessen; Logistiek in een bedrijf; Interface management, klanten en leveranciers; Beleid en logistiek; Supply Chain management; Doorvoeren van veranderingen.

Per module wordt de kennis getoetst in een tentamen of praktijkopdracht. Een thema wordt met een praktijkintegratieopdracht afgesloten. De thema's hebben een oplopende complexiteit, van operationele kwesties en activiteitenclusters naar meer strategische managementopgaven. Het wezenlijke verschil van de Ad met de bachelor zit in de eigen focus op de taken in de beroepspraktijk en de kortere studielast waardoor in een korter tijdsbestek een formele hoger

onderwijskwalificatie kan worden behaald. Modules die in de Ad behaald zijn geven vrijstelling bij doorstroom naar de bachelor.

Inhoud programma

Kennis

Het lesmateriaal voor de opleidingen Logistiek en Economie bestaan uit boeken en deels uit lesmateriaal dat in opdracht van LOI Hogeschool door deskundigen wordt samengesteld. Bij de ontwikkeling is er afstemming tussen de deskundige, de ontwikkelaar en de programmaleider. Zij bepalen welk lesmateriaal gebruikt wordt. Dit kan eigen lesmateriaal zijn, vakliteratuur of een combinatie van beiden. Het panel bevestigt dat het lesmateriaal conform het didactisch model is ontwikkeld en geschikt is voor afstandsonderwijs.

Beroepsvaardigheden

In de opleiding wordt aandacht besteed aan vakinhoudelijke aspecten van het beroep. Voorbeelden daarvan zijn het benutten van data om tot actuele en gerichte stuurinformatie te komen voor de beheersing van de supply chain. Verder is er aandacht voor het gebruik van informatietechnologie. In de praktijkintegratieopdracht (PIO) is er specifiek aandacht voor de ontwikkeling van de kritische en onderzoekende professional. Binnen het programma wordt de opbouw van competenties bepaald door beroepsrollen en bijbehorende competentieniveaus, te weten: uitvoeren (operations); aansturen (operations management) en ontwikkelen (strategie en beleid).

Onderzoeksvaardigheden

De opleiding heeft in 2013 een onderzoeksleerlijn toegevoegd. De onderzoeksleerlijn is gekoppeld aan de praktijkleerlijn en bereidt de student beter voor op het afstuderen. De opleiding start met basismodules gericht op kennisverwerving en in de nieuwe opzet ook met onderzoeksvaardigheden. In de hoofdfase wordt de kennis uitgebreid en toegepast. Het panel vindt de huidige onderzoeksleerlijn adequaat. De opleiding geeft hierbij aan dat onderzoek in het nieuwe curriculum zwaarder is ingezet, maar dat het om toegepast onderzoek gaat. Onderzoek staat niet in dienst van de wetenschap maar in dienst van de toepasbaarheid. Het panel is positief over de stevigere integratie van onderzoek in het nieuwe programma. De opleiding volgt andere opleidingen in de ontwikkelingen en zit daardoor degelijk in elkaar. Het panel mist echter een heldere eigen visie op onderzoek en nodigt de opleiding uit om hier een eigenstandig perspectief op te ontwikkelen.

Internationalisering

Voor de veelal werkende studentpopulatie van de opleiding heeft LOI Hogeschool in overleg met het werkveld en de beroepenveldcommissie (BVC) invulling gegeven aan internationale praktijkervaring. In de huidige opleiding komt het internationale karakter van het werkveld in elk geval naar voren in de modules: Trade compliance, Samenwerken met klanten en Ontwikkelingen in de SCM.

In het nieuwe curriculum onderdelen opgenomen die zijn gericht op internationaal ondernemen, zoals de minor Internationaal Management. Het panel heeft, mede gezien de kenmerken van de studentpopulatie, veel waardering voor de manier waarop de opleiding internationalisering een plek geeft in het programma.

Vormgeving van het programma

Didactisch concept

LOI Hogeschool biedt alle hogeschoolopleidingen aan volgens een generieke structuur, het Raamwerk HO. In elk programma zijn de volgende vijf leerlijnen terug te vinden: (1) de beroepsgerichte leerlijn, (2) de onderzoeksleerlijn, (3) de studieloopbaanleerlijn, (4) de

leerlijn generieke hbo-vaardigheden en (5) de vakkennisleerlijn. Vanaf het voorjaar van 2019 kent het onderwijsprogramma een modulaire opbouw volgens het raamwerk voor hoger onderwijs, met flexibele examens en leeruitkomsten in plaats van eindtermen. De modules zijn gerangschikt in een volgorde, waarbij het niveau oploopt. De modules worden ontwikkeld op basis van leeruitkomsten, die ieder met een toets of assessment worden afgesloten. Bij het ontwerpen van opdrachten wordt in het nieuwe onderwijsprogramma gebruik gemaakt van de taxonomie van Bloom en Miller. De modulaire opbouw zorgt ervoor dat studenten stap voor stap door de opleiding heen kunnen gaan door modules af te ronden. Bovendien kunnen studenten indien gewenst met deelresultaten de voortgang van hun opleiding aan hun werkgevers laten zien. Het panel is positief over deze ontwikkeling maar vraagt ook verdere aandacht voor de concrete doorvertaling van de leeruitkomsten naar het onderwijsprogramma.

Leerroutes en instroom

LOI Hogeschool onderscheidt zich middels flexibel onderwijs. De school is gericht op de professionalisering van volwassenen. Het programma wordt flexibel en in deeltijd aangeboden via afstandslernen. De individuele student is zelfsturend in zijn leerroute. De invulling van het portfolio, de keuze van het onderwerp in het afstudeeronderzoek (bachelor) of afsluitende integrale praktijkopdracht (Ad), de mate van begeleiding is op eigen initiatief van de student en het tempo bepaalt de student zelf. De student kan dagelijks starten en betaalt drie jaar lang een maandelijkse bijdrage. De student heeft zes jaar de tijd om af te studeren bij de bachelor en respectievelijk twee jaar met vier jaar studieduur voor de Ad. Het panel vindt dit passend bij de doelgroep. Het aantal instromers voor de bachelor kent sinds 2014 een dalende lijn. Vanaf 2017 is de instroom stabiel. Vanaf 2013 zijn er instromers voor de Ad-opleiding relatief groot en daarna stabiel. In het toelichtend gesprek met vertegenwoordigers van de opleiding werd duidelijk dat de opleiding de instroom wil bevorderen. Zo is het management verschillende markten, zoals de detacheringmarkt, aan het verkennen om de opleiding aan te bieden. Het panel vindt dit een positieve ontwikkeling en raadt aan om de BVC te benaderen. De BVC is bereidwillig, beschikbaar en hebben een groot netwerk.

Studeerbaarheid

In het studentenhoofdstuk uit het zelfevaluatie-rapport geven studenten aan dat de flexibele studiemethode de belangrijkste reden is om voor LOI Hogeschool te kiezen. Hierbij wordt expliciet de mogelijkheid om flexibel examens te leggen, de combinatie met werk en het zelfstandig inrichten van studietijd genoemd. De opleiding biedt de mogelijkheid om korte programma's te volgen. Deze programma's zijn afgeleid van de bachelor. Bij voltooiing hiervan kunnen studenten die inbrengen als vrijstelling als ze besluiten om voor een eindexamen te gaan. Het panel is hier positief over. Een volledig modulair aanbod van de opleidingen zou eventueel nog meer aansluiten op de studiebehoefte van de doelgroep.

Samenhang

Het panel is erg positief over samenhang en de praktijkgerichtheid van de opleiding. Het programma kent meerdere leerlijnen om de samenhang in het curriculum te borgen. De onderzoeklijn, de theoretische lijn en de praktijklijn kennen onderwerpen die opvolgend in verschillende modules terugkomen. De modules bieden een mooie afwisseling tussen kennis en inzicht verwerven en vaardigheden toepassen in de praktijk. Toetsen en leren hangen op een goede manier samen. Door de oefenopgaven en inzendopdrachten te maken die casuïstiek betreffen, wordt de student gestimuleerd na te denken over de theorie en de toepassing daarvan in de praktijk. Elk themablok wordt afgesloten met een praktijk- en integratieopdracht (PIO) waarin de theorie van het themablok toegepast moet worden in een praktijkopdracht. De studenten geven aan tevreden te zijn over de PIO, omdat ze worden uitgedaagd om met andere specialisten een praktijkprobleem op te lossen. Het panel is positief over het interdisciplinaire karakter van de PIO. Hiermee wordt domeinoverstijgende samenwerking gestimuleerd

Medewerkers

Het opleidingsmanagement van LOI Hogeschool bestaat uit een programmamanager, een realisatiemanager en een servicemanager. De programmamanager is verantwoordelijk voor de opbouw van het programma en de aansluiting op de ontwikkelingen in de beroepspraktijk en de markt middels herzieningen en nieuwe modules of programma's. De servicemanager is verantwoordelijk voor het lopende programma en de bijbehorende begeleiding en beoordeling. Tevens is de servicemanager eerste aanspreekpunt van studenten en docenten. De realisatiemanager is eindverantwoordelijk voor de ontwikkeling van het lesmateriaal en de leeromgeving en werkt hierbij samen met ontwikkelaars en beoordelaars. Binnen de opleidingen worden studenten begeleid en beoordeeld door docenten, examencorrectoren, opleidingscoaches, stagedocenten, afstudeerbegeleiders en afstudeerdocenten. Een vaste groep docenten en coaches zijn samen met de ontwikkelaars verantwoordelijk voor het ontwikkelen van de modules en het actualiseren van het lesmateriaal. Nieuwe docenten, coaches en ontwikkelaars volgen een cursus waarin het didactisch model van LOI Hogeschool wordt toegelicht. Het panel vindt dat de opleiding over een deskundige staf beschikt, die goed toegerust is voor zijn taak.

Docenten

Het opleidingsmanagement streeft naar een docententeam waarvan 80% een master heeft. Momenteel ligt het percentage op 64%. Hierbij merkt het management op dat de docenten met een hbo-achtergrond en zonder master op NLQF-niveau 5 lesgeven. Docenten zijn op freelancebasis aan LOI Hogeschool verbonden. Zij zijn voor het merendeel werkzaam in de beroepspraktijk. Per module zijn meerdere docenten beschikbaar voor het nakijken van huiswerk en het beantwoorden van vragen. Docenten krijgen richting door de reactietermijn van 48 uur. Bij praktijkopdrachten zit de reactietermijn tussen 5 en 10 dagen. De kwaliteit van de feedback van de docenten wordt door de studenten wisselend ervaren. Er zijn docenten die goed feedback geven en anderen die dat minder doen. Dit is opgepakt door het management. De docenten en het opleidingsmanagement komen jaarlijks in de vorm van een docentenpanel samen om ervaringen en informatie uit te wisselen. In het najaar van 2018 lag de focus op hoe gedegen feed up, feedback en feed forward kan worden geleverd. Het panel is positief over het docentenpanel alsmede de focus op feed up, feedback en feed forward, en raadt aan hier vaker over te kalibreren.

Opleidingscoach

Studenten worden de gehele looptijd van hun opleiding begeleid door een opleidingscoach. De opleidingscoach is het eerste aanspreekpunt bij problemen. De coach heeft de rol van gesprekspartner en begeleider bij procesmatige vragen, studievoortgang en competentieontwikkeling. Sommige studenten geven aan meer behoefte te hebben een proactieve rol van de coach. Dit hangt samen met het portfolio wat er bij de student vaak bij inschiet. Het portfolio dient als hulpmiddel bij de begeleiding van de studenten. De opleiding ziet het portfolio als een reflectieverslag dat de student bijhoudt. Voor het opstellen van de zelfreflectie zijn criteria ontwikkeld, maar er wordt geen cijfer toegekend. De coach beoordeelt het portfolio. Het portfolio is een verplicht onderdeel van de afstudeerfase en de mondelinge afstudeerzitting.

Voorzieningen

Het lesmateriaal voor de opleiding Logistiek en Economie bestaat uit boeken en deels uit lesmateriaal dat in opdracht van LOI Hogeschool door deskundigen wordt samengesteld. Bij de ontwikkeling is er afstemming tussen de deskundige, de ontwikkelaar en de programmaleider. Zij bepalen welk lesmateriaal gebruikt wordt. Dit kan eigen lesmateriaal zijn, vakliteratuur of een combinatie van beide. Het panel bevestigt dat het lesmateriaal conform het didactisch model is ontwikkeld en geschikt is voor afstandsonderwijs.

Digitale leeromgeving

De opleiding beschikt over een digitale leeromgeving, LOI Campus. LOI Campus kent de volgende primaire functies:

- Informeren van student en begeleiders;
- Faciliteren zelfdiagnose door de student;
- Faciliteren van communicatie tussen student en zijn begeleiders;
- Aanbieden van toetsen, zoals oefenexamens;
- Registreren van de individuele studievoortgang.

Met LOI Campus kunnen opdrachten worden gemaakt en contact worden gelegd met de opleidingscoach. In de digitale leeromgeving staan oefentoetsen, kennistrainers en de mogelijkheid om de inzendopgaves in te dienen. Verder heeft de student overzicht over de gehele studie en wordt de voortgang inzichtelijk gemaakt. Het panel stelt vast dat LOI Campus degelijk is, betrouwbaar is in functionaliteit maar weinig innovatief. Het panel constateert dat er verouderd materiaal opstaat. Dit blijkt uit enkele links naar externe video's die niet werken. Bovendien is het voor de student niet helder of bepaalde versies van lesmaterialen nog actueel zijn. Het panel is van mening dat het materiaal eigentijdser en actueler mag. De opleiding is hier mee bezig. Het panel raadt aan om LOI Campus functioneler in te richten. De huidige mogelijkheden voldoen niet meer aan de standaarden van e-learning vandaag de dag. Het panel vraagt aandacht voor een gebruikersvriendelijke feedbackloop, zodat de student kan reageren op vorige reacties van een docent. De mogelijkheid om te overleggen met coaches en docenten via een chatapplicatie of via een videogesprek, moet in de upgrade van LOI Campus mogelijk zijn. Het panel is positief over de plannen voor een nieuwe digitale leeromgeving, waarvan de lancering eind 2019 gepland staat.

Standaard 3 Toetsing

De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing.

Conclusie

Dit hoofdstuk beschrijft de bevindingen, overwegingen en conclusies van het panel op het gebied van toetsing. De opleiding ontvangt voor deze standaard het oordeel **voldoende**.

De opleidingen kennen een adequaat systeem van toetsing. Het systeem dekt de te toetsen competenties af. Toetsen worden geconstrueerd op basis van toetsmatrijzen. Het basisontwerp van de leerinhoud voorziet in verschillende toetsvormen die aansluiten bij de leerdoelen. Bij examinering wordt het vier-ogenprincipe toegepast. Indien nodig wordt een derde beoordelaar betrokken. De beoordelaars krijgen hiervoor een instructie en wordt er gebruik gemaakt van model beoordelingsformulieren. Het panel is kritisch op de uitvoering van het beoordelingssysteem door docenten. De scoring bij de afstudeerscripties kan beter op elkaar worden afgestemd en de feedback is niet altijd even goed navolgbaar. De toetsing, diplomering en de borging van het eindniveau vallen onder verantwoordelijkheid van de domein-examencommissie Management en Bedrijfskunde. Dit is een autonome examencommissie die verantwoordelijk is voor de borging van de inhoud en het niveau van de toetsproducten, het eindniveau van de opleiding en voor de getuigschriften binnen het domein.

Onderbouwing

Toetsbeleid

De opleidingen kennen een adequaat systeem van toetsing. Procesmatig zit het toetsbeleid gedegen in elkaar. Het panel stelt vast dat bij het maken van toetsen toetsmatrijzen worden opgesteld. Het basisontwerp van de leerinhoud voorziet in verschillende toetsvormen die aansluiten bij de leerdoelen. De toetsen worden samengesteld aan de hand van de taxonomie van Bloom en Miller. Per module worden de toetsen merendeels flexibel afgenomen en in ieder geval minimaal twee maal per jaar aangeboden. Ter afronding van een module worden schriftelijke examens, mondelinge examens en praktijkopdrachten gehanteerd. Daarnaast wordt ieder thema afgesloten met een praktijkintegratieopdracht (PIO). Hierin komt de opgedane kennis uit verschillende modules van een thema samen. De schriftelijke examens bestaan uit meerkeuzevragen, open vragen of combinaties daarvan. Tussentijds is er de mogelijkheid om kennistoetsen af te leggen en inzendopgaven te maken, waarin de casuïstiek van het vakgebied centraal staat. De opdrachten worden door de docent beoordeeld en voorzien van feedback. Het panel constateert hierbij dat de schriftelijke toetsen veelal gericht zijn op kennis en minder op inzicht. Het panel merkt hierbij op dat ontwikkelen van tentamens een hoge arbeidsintensiviteit eist. De opleiding heeft de wens uitgesproken om in de toekomst met itembanken te gaan werken. Het panel is hier enthousiast over. De mondelinge examens betreffen praktijksimulaties, een criteriumgericht interview of een proeve van bekwaamheid.

Transparantie en afname

Het panel stelt vast dat de communicatie over de regels van examinering en de wijze van toetsing afdoende transparant is. In LOI Campus is het examenoverzicht inzichtelijk gemaakt en zijn in de Onderwijs- en examenregeling (OER), de toetscriteria beschikbaar gesteld. Hierin staan opgenomen welke toetsen afgelegd moeten worden en hoeveel EC per toets behaald kan worden. Daarnaast kunnen de studenten zich voorbereiden door voorbeeldexamens te maken. Ook zijn de resultaten van de student in de digitale leeromgeving opvraagbaar. De afname van de toets is flexibel georganiseerd. De kandidaten kunnen iedere werkdag examens afleggen op verschillende locaties. Studenten zijn tevreden over de avondopenstelling. Het panel is positief

over de ambitie van de opleiding om ook in het weekend examens te organiseren. Studenten geven aan dat de drempel om een toets in te zien hoog is. De inzage wordt niet op een examenlocatie gefaciliteerd en kan alleen op locatie Leiderdorp.

Borging

De toetsing, diplomering en de borging van het eindniveau van de bachelor Logistiek en Economie en AD Logistiek en Economie vallen onder verantwoordelijkheid van de domein-examencommissie Management en Bedrijfskunde. Dit is een autonome examencommissie die verantwoordelijk is voor de borging van de inhoud en het niveau van de toetsproducten, het eindniveau van de opleiding en voor de getuigschriften binnen het domein. De eindverantwoordelijkheid voor de kwaliteit en het proces van examinering ligt bij de centrale examencommissie (CELOI) van de instelling. Het panel is positief over de kwaliteitsborging van nieuwe leer- en toetsplannen. Deze worden beoordeeld aan de hand van een zes-ogenprincipe. Dit wordt uitgevoerd door de programmamanager, de realisatiemanager en de servicemanager. Daarnaast wordt het werk van de auteur beoordeeld door een onafhankelijke beoordelaar.

De opleiding hanteert het vier-ogenprincipe. Het eindwerkstuk wordt beoordeeld door twee beoordelaars. De beoordelaars zijn de afstudeerdocent van de student en een onafhankelijke beoordelaar. Indien nodig wordt een derde beoordelaar betrokken. De beoordelaars krijgen hiervoor een instructie en er wordt gebruik gemaakt van model beoordelingsformulieren. Het panel adviseert om het werkveld te betrekken bij kalibraties van individuele eindproducten. Schriftelijke examens worden eveneens door twee examinatoren gecorrigeerd. Beide examinatoren krijgen dezelfde instructie en sturen hun eigen beoordeling naar het examenbureau. Het eindcijfer is het gemiddelde van deze twee cijfers. Indien er geen overeenstemming wordt bereikt, dan wordt een derde examinerator ingeschakeld.

Portfolio

Studenten geven aan dat het doel en de criteria van het portfolio nader toegelicht mag worden. Dat het portfolio moet aantonen dat de student de opleidingscompetenties heeft behaald is niet bij iedere student bekend. Het panel raadt aan om het portfolio stevig te verankeren als onderdeel van het toets- en opleidingsprogramma door het nader toe te lichten en de doelstelling transparant te maken. Het panel geeft hierbij aan dat de opleidingscoach de student mag motiveren, zodat de het portfolio niet aankomt op het laatste moment. Daarnaast raadt het panel aan om opleidingscoaches te trainen in assessments. Zo heeft de opleidingscoach als assessor van het portfolio meer kennis om gedegen en zo objectief mogelijk te kunnen beoordelen.

Interbeoordelaarsbetrouwbaarheid en navolgbaarheid

Het panel is kritisch op de uitvoering van het beoordelingssysteem door docenten. De scoring bij de afstudeerscripties zijn niet even eenduidig en de feedback is niet altijd goed navolgbaar.

Studenten hebben aangegeven dat de docenten verschillen in het beoordelen en in de kwaliteit van de feedback. Het panel constateert verschil in mate van feedback tussen de eerste en tweede beoordelaar. Om bij te dragen aan de interbeoordelaarsbetrouwbaarheid vangt het opleidingsmanagement dit op door intercollegiale kwaliteitscontroles uit te voeren op de reactietijd van de docent en op het proces. In een verslag wordt vastgelegd wat de verbeterpunten van de desbetreffende docent zijn.

Bij lastige kwesties en problemen worden de afstudeerdocenten bijgestaan door de supervisors. Hierover is het panel heel positief. Bovendien wordt het afstudeerproces jaarlijks geëvalueerd met de supervisors en de examencommissies. De domein-examencommissie onderzoekt steekproefsgewijs het niveau van de eindwerkstukken. De bevindingen uit de evaluaties dienen ter aanscherping van de procedures en richtlijnen, de verbetering van de doorlooptijden, en de eenvormigheid en kwaliteit van de begeleiding en feedback. Een andere maatregel die bij dient te dragen aan de interbeoordelaarsbetrouwbaarheid en de navolgbaarheid van de feedback is het experimenteel gebruik van rubrics. Het prestatieniveau wordt beschreven aan de hand van indicatoren waaraan de student moet voldoen. Met deze indicatoren wordt inzichtelijk op welk niveau de student de competentie beheerst. De eerste bevindingen van de studenten zijn gematigd positief. Studenten geven aan dat rubrics beperkend kunnen werken. Het

beoordelingsformulier nodigt niet uit om buiten de lijntjes te kleuren, waardoor de student zich mogelijk inhoudt op creativiteit. De eerste bevindingen van de docenten geven een vergelijkbaar geluid. De beoordelingen liggen dicht bij elkaar, maar de mogelijkheid om verrassende elementen te beoordelen die buiten de indicatoren vallen ontbreekt. Rubrics worden nog niet standaard toegepast in de eindwerken, maar dat staat wel in de planning. De pilot wordt in het voorjaar van 2019 geëvalueerd. Het panel steunt de opleiding in de zoektocht naar het optimaal beoordelen van toetsen en afstudeerproducten.

Standaard 4 Gerealiseerde leerresultaten

De opleiding toont aan dat de beoogde leerresultaten zijn gerealiseerd.

Conclusie

De opleiding ontvangt voor deze standaard het oordeel voldoende voor de bachelor. Het panel geeft vooralsnog geen oordeel over deze standaard voor de Ad opleiding omdat er slechts één eindwerk beschikbaar was.

Over het Ad-niveau kan het panel geen uitspraak doen, daar er slechts één afstudeerproduct beschikbaar was. Om een beeld te kunnen vormen heeft het panel een aantal tussenproducten bekeken. Op basis daarvan heeft het panel het vertrouwen dat Ad-studenten na afloop van hun opleiding over het gepaste eindniveau voor Ad-studenten beschikken.

Het panel stelt vast dat de opleiding een afstudeertraject heeft ingericht waardoor studenten aantonen de eindkwalificaties behaald te hebben door het voltooien van de stage en het uitvoeren van een afstudeeropdracht. Op basis van zes eindwerken van de bachelor heeft het panel kunnen vaststellen dat de afstudeerders de eindkwalificaties voor wat betreft qua inhoud, niveau en oriëntatie voldoende hebben kunnen aantonen. De eindwerken zijn over het algemeen systematisch uitgewerkt en richten zich op voor het logistiek werkveld relevante onderwerpen. De onderzoeksverslagen mogen op theoretisch niveau sterker maar tonen het bachelorniveau aan. Het panel ziet mogelijkheden om de eindwerken op een hoger niveau te brengen, door meer diepgang en consistentie in de probleemformulering aan te brengen en een financieel hoofdstuk toe te voegen. Op basis van het gesprek met afgestudeerden, blijkt dat studenten dankzij deze opleiding in staat zijn om hun weg in de beroepspraktijk te vinden.

Onderbouwing

Afstudeertraject

De afstudeerfase bestaat uit de onderdelen stage, portfolio en een afstudeeropdracht. In de afstudeeropdracht koppelt de student de opgedane theoretische kennis aan praktijkervaring. De bachelor-student schrijft een praktijkgerichte scriptie gericht op onderzoek en een onderzoeksverslag. De student wordt in het nieuwe curriculum aan de hand van de module onderzoeksvaardigheden en via de onderzoeksleerlijn voorbereid en begeleid in het zelfstandig doen van onderzoek. De student laat in een mondelinge afstudeerzitting de competentieontwikkeling zien aan de hand van het opgebouwde portfolio. De Ad-student ontwikkelt een praktijkgericht beroepsproduct, waarbij de opdracht beperkt is in omvang. De werkplek speelt in de afstudeeropdracht een belangrijke rol. Als de student geen relevante werkomgeving heeft, dan is de student verplicht om stage te lopen. In dat geval kan de stageplaats dienen als werklocatie voor het praktijkgerichte afstudeeronderzoek en de realisatie van het beroepsproduct. Zodra het eindwerkstuk met een voldoende is afgerond, vindt er een mondelinge afstudeerzitting plaats. In deze mondelinge zitting komen het afstudeerverslag en de inhoud van het portfolio ter sprake. Het panel stelt vast dat de combinatie van de stage, de afstudeeropdracht, de praktijk- en integratieopdracht en het portfolio afdoende samenhangt met de leerdoelen en de opleidingscompetenties.

Kwaliteit eindwerken

Het panel heeft in totaal zeven eindwerken bestudeerd: zes eindwerken van de bachelor en van de Associate degree één afstudeerproduct en drie tussenproducten (PIO). Hoewel het panel

verschil in de beoordelingen constateerde kon het panel zich vinden in de beoordelingen van examinatoren en heeft van alle bachelor eindwerken de voldoende beoordeling kunnen onderschrijven.

De onderwerpen van de afstudeeropdrachten matchen sterk met het werkterrein. De afstudeerwerken waren gestructureerd en hadden allen een vergelijkbare indeling. Het panel mist hierbij wel een financieel hoofdstuk en aanbevelingen voor een goede kosten-batenanalyse. Het taalniveau werd van matige kwaliteit bevonden en de theorie mag meer aandacht krijgen. De probleemformulering mag diepgaander en consistenter. Desalniettemin zijn de aanbevelingen relevant en leiden de onderzoeksvragen tot heldere conclusies. Het panel stelt vast dat de beoogde leerresultaten voor de bachelor worden gerealiseerd en van voldoende niveau zijn. Om te starten als beginnend beroepsbeoefenaar is het niveau volgens het panel afdoende. De opzet zit gedegen in elkaar en geeft afdoende houvast aan de student.

Over de Ad kan het panel nog geen definitieve uitspraak doen. Daarvoor zijn er nog te weinig eindproducten beschikbaar. Om een beeld te kunnen vormen heeft het panel een aantal tussenproducten bekeken. Op basis daarvan heeft het panel het vertrouwen dat Ad-studenten na afloop van hun opleiding over het gepaste eindniveau voor Ad-studenten beschikken.

Praktijkgericht

Het panel is positief over de praktijkgerichte aanpak, evenals de studenten die hier ook zeer over te spreken zijn. Zij geven aan dat het afstudeeronderzoek de gelegenheid geeft om constructief naar het eindniveau toe te werken. Daarnaast is het afstudeeronderzoek direct in de eigen praktijk te implementeren. Alumni van de bacheloropleiding en de Ad-opleiding zijn werkend in de sector of vinden snel een passende baan. Zo is uit het gesprek met alumni gebleken dat mede dankzij deze opleiding een van de oud-studenten een leidinggevende positie in haar organisatie vervult.

Eindoordeel over de opleiding

Oordelen op de standaarden

Het visitatiepanel komt tot de volgende oordelen op de standaarden:

Standaard	Oordeel	
	Bachelor	Ad
<i>Standaard 1 Beoogde leerresultaten</i>	Voldoende	Voldoende
<i>Standaard 2 Onderwijsleeromgeving</i>	Voldoende	Voldoende
<i>Standaard 3 Toetsing</i>	Voldoende	Voldoende
<i>Standaard 4 Gerealiseerde leerresultaten</i>	Voldoende	Geen oordeel

Weging en conclusie

De oordelen zijn gewogen volgens de beslisregels van de NVAO.

Het eindoordeel over een opleiding is in elk geval 'onvoldoende' indien standaard 1, 3 of 4 als 'onvoldoende' beoordeeld wordt. Een 'onvoldoende' bij standaard 1 kan niet leiden tot het toekennen van een herstelperiode door de NVAO.

- Het eindoordeel over een opleiding kan alleen 'goed' zijn indien ten minste twee standaarden als goed worden beoordeeld, waaronder in elk geval standaard 4.
- Het eindoordeel over een opleiding kan alleen 'excellent' zijn indien ten minste twee standaarden als excellent worden beoordeeld, waaronder in elk geval standaard 4.

Het panel heeft de bacheloropleiding en Ad-opleiding Logistiek en Economie leren kennen als een gedegen opleiding, georganiseerd als afstandsonderwijs, waarbij studenten tijd-, plaats- en tempo-onafhankelijk kunnen studeren. De doelgroep die LOI Hogeschool bedient, bestaat uit studenten, die naast hun werk hun kennis en deskundigheid in de logistiek willen verdiepen. Binnen dit voor Nederland unieke concept, weet de opleiding Logistiek en Economie studenten op een voldoende niveau op te leiden tot logistici.

Het visitatiepanel beoordeelt de kwaliteit van de bestaande bacheloropleiding en Ad-opleiding Logistiek en Economie/Logistics Management van LOI Hogeschool als **voldoende**.

Aanbevelingen

Het panel geeft de opleiding de volgende aanbevelingen mee:

Standaard 2

- Schenk verdere aandacht aan de concrete doorvertaling van de leeruitkomsten naar het onderwijsprogramma, zodat duidelijk wordt hoe de beroepscompetenties terugkomen.
- Ontwikkel een heldere visie op onderzoek.
- Kalibreer vaker met het docentenpanel.
- Zorg ervoor dat LOI Campus functioneler wordt ingericht. Met actuele lesmateriaal en meer eigentijdse mogelijkheden. Denk hierbij aan een goed werkende feedback-loop en de mogelijkheid tot chat en videogesprekken.

Standaard 3

- Train opleidingscoaches in assessments. Zo heeft de opleidingscoach als assessor van het portfolio meer kennis om gedegen en zo objectief mogelijk te kunnen beoordelen.

Standaard 4

- Zorg voor een diepgaandere en consistentere probleemformulering. Dit geeft meer richting aan het onderzoek.
- Voeg een financieel hoofdstuk toe aan het afstudeeronderzoek. Hiermee kunnen aanbevelingen worden gedaan voor een goede kosten-batenanalyse.

Bijlagen

Bijlage 1 Bezoekprogramma

Bezoekprogramma visitatie Logistiek en economie (bachelor + associate degree)

Presentatie: globale uitleg leeromgeving LOI		09:10-09:30
Sessie 1 - opleidingsmanagement		09:30-10:30
Sessie 2 – BVC en werkveldvertegenwoordiging		10:40-11:40
Sessie 3 – examencommissie		11:50-12:50
Sessie 4 – docenten		13:45-14:45
Sessie 5 – studenten & alumni		14:55-15:55
Beknopte terugkoppeling aan het opleidingsmanagement		17:15-17:30
Ontwikkelgesprek – panel en opleidingsmanagement		16:45-17:45

Bijlage 2 Bestudeerde documenten

Zelfevaluatierapport Hbo-bachelor Logistiek en Economie, Associate degree Logistiek en Economie, 17 december 2018.

- OER Logistiek en Economie, 1 september 2018.
- Vertaling naar beroepsproducten.
- Body of Knowledge Skills van de opleidingsdomeinen.
- Competentiematrix.
- Beroeps- en opleidingsprofiel HBO Logistiek en Economie, 17 december 2018.
- Beroeps- en opleidingsprofiel Ad Logistiek en Economie, 16 november 2018 (concept).
- Didactisch model LOI Hogeschool.
- Overzicht leden beroepenveldcommissie Economics.
- LOI Hogeschool Scriptiebeoordeling B Logistiek en Economie, 15 september 2016.
- Overzicht begeleiders Bachelor en Ad Logistiek en Economie.
- Overzicht leden examencommissie Management, bedrijfskunde en toerisme.
- Overzicht afgestudeerden.
- Begeleidende brief ZER. Toelichting naamswijziging.

Overige documenten

- Intervisiebijeenkomst afstudeerdocenten. Kalibreersessie, 8 november 2018.
- LOI Beoordelingsformulier bachelor afstudeeropdrachten.
- BVC verslagen:
  - Notulen BVC Economics, 17 mei 2018.
  - Notulen BVC Economics, 29 november 2018 (concept).